София 1000, ул. „Хан Аспарух” 36, ет. 1, ап. 1
Мобилен: +359886989836 E-mail: chernova@bakep.org Web: http://www.bakep.org

Българска асоциация на консултантите по европейски програми

ДО

Г-н МИРОСЛАВ НАЙДЕНОВ
Министър на Земеделието и храните на Република България

КОПИЕ ДО:

Г-жа СВЕТЛАНА БОЯНОВА
Заместник-министър на Земеделието и храните на Република България

Г-жа Демина Байрактарска
Изпълнителен директор на Дирекция „Развитие на селските райони” в Министерството на земеделието и храните

Г-н СВЕТОСЛАВ СИМЕОНОВ
И.Д. Изпълнителен директор на Държавен фонд „Земеделие"

Г-н ДИМИТЪР СИМЕОНОВ
Заместник-директор на Държавен фонд „Земеделие"

Г-жа МОНИКА ПАНАЙОТОВА
Председател на Парламентарната комисия по Европейските въпроси и контрол на европейските фондове на четиридесет и първо Народно събрание

Г-н ТОМИСЛАВ ДОНЧЕВ
Министър по управление на средствата от Европейския съюз

Относно: **ПРЕДЛОЖЕНИЯ НА БАКЕП ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА „ПРОГРАМАТА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ” 2007-2013 Г.**

София 1000, ул. „Хан Аспарух” 36, ет. 1, ап. 1
Мобилен: +359886989836 E-mail: chernova@bakep.org Web: http://www.bakep.org

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР,

Предвид бързия и устойчив напредък в изпълнението на „Програмата за развитие на селските райони” 2007-2013 г. в сравнение с останалите европейски програми, но все още съществуващата необходимост от нейното оптимизиране, **Българската асоциация на консултантите по европейски програми** подготви още един списък с актуални предложения и препоръки, практическото приложение на които ще доведе до повишаване усвояването на предоставените по програмата средства.

Предложенията отразяват съвместната позиция на колеги от уважавани консултантски организации с дългогодишен опит и експертиза в областта на управлението на програми и проекти, финансирани от различни донорски организации.

Надяваме се, че нашите препоръки и становища ще бъдат разгледани внимателно и оценени подобаващо. Оставаме на Ваше разположение за допълнително съдействие и провеждане на работни срещи при наличие на необходимост.

гр. София, 12.10.2010 г.

С уважение,

КРАСИМИР КИРЯКОВ
Председател на УС на БАКЕП

София 1000, ул. „Хан Аспарух” 36, ет. 1, ап. 1
Мобилен: +359886989836 E-mail: chernova@bakep.org Web: http://www.bakep.org

Предложения за подобряване на условията за кандидатстване и усвояване на средствата по “Програмата за Развитие на Селските Райони” 2007-2013 г.

N	Предложение	Обосновка
1	Да се обработват проектите според датата на тяхното постъпване в ОРА. Този принцип да се прилага както на регионално равнище, така и в ЦУ на ДФЗ. Ръководителя на ОРА да следи за спазването на сроковете през различните етапи за обработка на проекта, заложени в процедурния правилник на ОРА.	По този начин се минимизира възможността за лоши практики и се създава по-справедливо отношение към кандидатите. Избягване натрупването и забавянето при обработката на проекти.
2	По-голяма прозрачност в условията, реда и процедурите за кандидатстване, както и за статута на вече приетите проекти по различните мерки. - При вече установена практика да се искат допълнителни документи и информация, различни от публикуваните в наредбите, това да се разяснява на обществеността, както и причините за това. - Да се публикуват официално установените практики при работата на експертите и главните експерти, както на регионално ниво, така и в ЦУ на ДФЗ. - Да се публикува регулярно информация (всяка седмица) за приетите проекти по мерки, обработените проекти по мерки, изпълнение на заложени бюджети по прозорци отнесени към индикативните бюджети и целият бюджет на ПРСР по мерки. - Подобна информация да има и за заявките за плащане.	По-голямата прозрачност води до много по-малка корупция. Колкото по информирани са кандидатите и консултантите, толкова проектите ще бъдат по-добре подготвени и ще се обработват по-бързо и по-ефективно, като се увеличи КПД на администрацията.
3	Недостиг на административен капацитет в ОРА за навременна обработка на всички проекти. Където се натрупват проекти да се командироват временно служители от други ОРА, за да се избегне закъснението. Да се обучат служителите на ОРА и да се уеднаквят правилата за прием на проекти във всички ОРА.	В ОРА, където има голям брой проекти, повечето експерти знаят какво правят. За съжаление това не е така във всички ОРА. Всички служители на ДФЗ да работят в съответствие с правилниците, а не на база на вътрешен форум между тях. Ако е необходимо, на базата на опита да се актуализират съответните процедурни правилници.
4	Да отпадне изискването да се представя анкетна карта за земеделски производители, регистрирани по ИСАК. Модула за регистрация в ИСАК да бъде достатъчен и да не се искат документи за това в	Тази промяна би довела до значително намаляване на обема документи и ще елиминира представянето на една и съща информация от два източника. Да има само една регистрация на зем. производители.

	последствие. Ако трябва, за регистрация да се искат повече документи, но тази информация да се ползва по всички схеми на ДФЗ след това.	
5	Да се публикуват в интернет процедурните правилници с всички приложения. Да се публикуват резултатите и препоръките от всички одити на ПРСР.	По този начин ще има пълна прозрачност и корупционните практики ще бъдат сведени до минимум. Много често, поради липса на информация от страна на кандидатите, се „търгува” и злоупотребява с, така наречената „вътрешна информация”.
6	Да се промени метода за изчисление на прихода от земеделска дейност – сегашното изискване за 50% приходи от земеделска дейност е неправилно. Да се вземе предвид становището на НАП, а не на МЗХ. Проблема е, че според становището на МЗХ произведената земеделската продукция на склад не се взима като приход, въпреки, че според НАП това са приходи за съответния период и се облагат с данъци. При спецификата на земеделското производство това е често срещана практика – произвежда се пшеница например и в края на годината не е продадена, защото се чака цена.	Води до по-широка допустимост на фирми, желаещи да кандидатстват по програмата, особено земеделски производители, при които трябва да се отчита спецификата на производството.
7	Да се намали срока за отговор от ДФ „Земеделие” за промяна на банковата сметка на подадени заявления за проекти или на вече подписани договори на 7 работни дни, както и за отговори на директно отправени запитвания и молби към ДФ „Земеделие” срок 7 работни дни.	Това е нещо елементарно и ще улесни неимоверно процеса на привличане на финансиране и реализацията на проектите.
8	Да се въведе яснота с разпределението на бюджета по мярката. Да се публикуват ежеседмични анализи за усвояването на бюджетите и постигането на целите на ПРСР.	Да се публикува анализ на усвояването на бюджетите по съответните периоди за прием на проектни предложения, като се дава информация за бюджета на всеки прозорец и усвоената сума по всяка една мярка.
9	Да се разпределят проектите за обработка в ЦУ без участие на човешки фактор, а чрез специален модул в ИСАК, като водещият принцип е пропорционално разпределение по реда на постъпването на проектите в ОРА отнесени към предварително определени от Изпълнителния директор на ДФЗ главни експерти по различните мерки. Човешкия фактор да се намесва при дългосрочно отсъствие на гл. експерт или експерт, чрез съответното съгласуване с ръководството и	По този начин ще се минимизира риска от корупционни практики, като се разпределят определени проекти да се обработват от определени експерти или главни експерти.

	спазвайки горния принцип.	
10	Да се публикуват регулярно като въпроси и отговори всички въпроси зададени към ДФЗ от кандидати и от ДФЗ към МЗХ.	Уеднаквяване на практиките и подходите. Прозрачност и информираност на участниците по ПРСР.
11	Прилагане на механизми за ефективно авансово плащане	Авансовото плащане във варианта, в който се предлага към момента е неефективно поради наличието на изискване за предоставяне на гаранция в размер на 110% от исканата сума. Издаването на банкова гаранция от страна на банките в повечето случаи се извършва след блокиране на сума, която е равна на сумата на банковата гаранция + законовата лихва за периода за който се издава. Това представлява огромна пречка за бенефициентите и практически прави неработещ механизма за подпомагане изпълнението на проектите и увеличаване на усвояването на средствата чрез възможностите за ползване авансово на част от субсидията. Поради това може изискването за предоставяне на гаранция да отпадне като вместо това се приложи друг финансов инструмент, който да гарантира интереса на Общността. В тази връзка може да се разгледат две възможности - Отпускане на авансовото плащане срещу запис на заповед или бенефициентите да бъдат задължени да отварят специална банкова сметка, по която да се превежда финансирането и разходването на средства от нея ще бъде само за инвестициите по проекта под контрола на обслужващата банка;
12	Даване на възможност за кандидатстване и разглеждане на проекти на потенциални бенефициенти, които са включени в различни списъци за нередности по програма САПАРД, като в случай на доказване на вина да безвъзмездната помощ да стане изискума	Редица фирми подали проекти фигурират в „списък на 98 те проекта” по програма САПАРД, регистрирани в книга на длъжниците. Същевременно, редица други предприятия, които са основата на българската преработвателна промишленост, не могат да подадат проекти пак по същата причина. Голяма част от фирмите в този списък са попаднали там само поради факта, че са купували оборудване и/или получавали оферти от доставчици, срещу които има заведени дела от Прокуратурата или поради **съмнения** за нередности, **които на този етап не са доказани**. Фирмите, които са подали проекти през 2009 и 2008 година по Мярка 123 и 121 и попадащи в „списъка на 98-те проекта”, вече са извършили изцяло

		инвестицията и поради това одобрението на техните проекти е от особена важност за балансиране на финансовите им потоци в периода на все по-задълбочаващата се икономическа криза. Компаниите, които на този етап не могат да кандидатстват забавят развитието си и влошават конкурентоспособността си.
13	Подобряване на комуникацията с експертите от ДФЗ	На публикуваните за контакт телефони никой не отговаря. Да се преустанови с анонимността в случаите, когато има обаждане от страна на ДФЗ с искане за допълнителна информация, а впоследствие кандидатите не знаят на кого да върнат поисканата информация.
14	Управляващия орган и ДФЗ да публикуват в официален документ стъпките, които ще бъдат предприети за: 1. Избягване на риска от неусвояване на средствата от бюджета за 2009 в размер на повече от 550 млн.евро. 2. Разглеждане навреме на проектите, които към настоящия момент са входирани в ДФЗ и спазване на регламентираните за това срокове.	1. Съгласно правилото N+2, средствата от бюджет 2009 година трябва да бъдат изразходени до края на 2011 г. Същевременно, с отхвърлянето на редица проекти през 2010 година и ново стартиране на прием по същите мерки, се увеличи риска да няма одобрени проекти, които да бъдат изпълнени през 2011 година и съответно да не възникне плащане от РА към крайни бенефициенти в достатъчно големи размери така че да успеем да усвоим всички договорени средства от бюджет 2009 г. 2. Към настоящия момент от приемите до края на месец октомври, 2009 година има изостанали неразгледани повече от 1 100 проекта. Паралелно, с отварянето на приема за нови проекти през тази година, са приети още над 1 800 проекта, т.е. общия брой на неразгледаните проекти възлиза на близо 3 000. Трябва да се има предвид, че една съществена част от „разгледаните” (мярка 321 и мярка 121) проекти са отхвърлени вследствие прилагане на системата за оценка на проекти без реално да са разглеждани по същество, т.е. не е отделяно време за тях. Освен това, прави впечатление факта, че по трудоемките мерки (123 напр.) все още не са изгледани и половината от приетите до есента на миналата година

		проекти.
15	След всяка промяна на ПРСР, Управляващия орган и ДФЗ да публикуват актуалният й текст на страниците си.	Към настоящият момент, текста на Програмата е в първоначалният й одобрен вариант, а предстои 6-тата й промяна.
16	МЗХ и ДФЗ да предприемат много активни и адекватни мерки за да се използват максимално средствата по програмата, като се приложат всички мехенизми за прехвърляне на средства между мерки и оси и подобряване на условията за кандидатстване.	Към настоящия момент към всички 4 оси от програмата има нестартирали, а в общия случай и неразработени мерки с определен първоначално бюджет. Общата им стойност е в размер на 407 501 136 евро. Същевременно, има редица стартирали мерки с много голям бюджет, интересът по които е слаб, няма достатъчно проекти (напр. 141, 214, гарантираните бюджети от мярка 121 в секторите „месо” и „мляко”, техническа помощ и др.) и усвояемостта по тези мерки е под 1%, а бюджета им е над 800 млн.евро. Имайки предвид, че остава по-малко от половината време от програмния период е нужно от една страна да се прехвърлят максимален размер средства към атрактивните мерки като същевременно се направят много по-благоприятни условията за кандидатстване по тези мерки, от които не може да се отнеме ресурс. Паралелно с това, считаме, че информираността по програмата е на високо ниво и липсата на интерес се дължи на неатрактивните условия, а не на липса на информационни кампании.